

Aan zijne excellentie de heer E.D.Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20402
2500 EK DEN HAAG

Uw kenmerk:	-	Datum:	11 oktober 2019
Ons kenmerk:	2019-250	Contactpersoon:	Albert Reijlink
Onderwerp:	Reactie Samenwerkende Overheden keuze minister Rijksproject Zuid-West Oost 380kV Oost (Rilland-Tilburg) d.d. 24 september 2019	Telefoon:	06 53 64 49 29
Bijlage:		E-mail:	albert.reijlink@west-brabant.eu

Geachte minister,

Met belangstelling hebben wij uw keuze voor de uitwerking van het voorgenomen tracé van de nieuwe hoogspanningsverbinding Zuid-West 380kV Oost (Rilland-Tilburg) van 24 september j.l. gelezen en daarbij ook uw reactie op ons advies over de 380kV verbinding Rilland-Tilburg van 6 juni 2019. In deze brief leest u onze reactie en dringende oproep.

Participatieproces leidt op veel locaties tot succes

We constateren dat u in de meeste gevallen ons advies voor de uitwerkingsvarianten heeft overgenomen. Dat doet recht aan de uitkomsten van de werkateliers, waar met de betrokken omgeving is gezocht naar de meest optimale oplossingen. Dit leidde ook tot oplossingen die vooraf niet mogelijk leken. Zeer tevreden zijn wij daarom ook met het onderzoek naar de extra verkabeling bij Bergen op Zoom en het onderzoek naar de eenduidigheid in masttypes in relatie tot de bestaande verbindingen. Dit zijn indrukwekkende resultaten van het twee jaar durende participatieproces dat we gezamenlijk in elf uitwerkingsgebieden doorliepen.

Zorgvuldigheid en betrokkenheid in onderzoeken

Zoals uitgesproken zijn wij zeer verheugd met uw keuze waarin u ook het onderzoek naar de verlenging van het kabeltracé in de buisleidingenstraat bij Bergen op Zoom en de eenduidigheid in masttypes in meeneemt. Er moet nog veel uitgewerkt worden daarom willen wij inhoudelijk nauw betrokken blijven, waarbij we ook uitgaan van een positief resultaat conform ons advies en het afgelopen participatieproces.

Ook gaan we er van uit dat alle betrokkenen meegenomen worden in dit proces en de uiteindelijke uitkomsten zorgvuldig beargumenteerd worden gedeeld met eenieder.

Nadrukkelijk aandacht voor één afwijking van ons advies

Op een paar onderdelen heeft u een andere keuze gemaakt dan wij u hebben geadviseerd. Dat betreuren wij.

Eén afwijking van ons advies, Uitwerkingsgebied 6, Zevenbergschen Hoek, willen we graag nadrukkelijk onder uw aandacht brengen, omdat dit ons zorgen baart.

Voor andere afwijkingen, bijvoorbeeld in 's Gravenmoer, geldt dat dit voor de betrokken bewoners en ondernemers een zeer teleurstellende keuze blijft. Wellicht dat bij de uitwerking van deze onderdelen zich toch nog onverwachte oplossingen voordoen. Wij hebben hoe dan ook vertrouwen dat bij de uitwerking met dezelfde zorgvuldigheid als tot nu toe de bewoners en bedrijven betrokken zullen blijven worden.

Enorme druk op Zevenbergschen Hoek

In ons eerdere advies van 31 mei 2017 en in ons advies van juni 2019 hebben wij juist voor uitwerkingsgebied 6, Zevenbergschen Hoek, gevraagd een uitermate zorgvuldig proces aan te gaan, vanwege allerlei ruimtelijke ingrepen vanuit het verleden en heden. Met de A16, de HSL, windturbines, een bestaande 380kV lijn, een 150 kV lijn, ondergrondse buisleidingen, en een industrieterrein staat dit gebied enorm onder druk.

Wij hebben in ons advies van 31 mei 2017 een gedragen tracé aan uw voorganger, minister Kamp voorgelegd. Dit wel onder de nadrukkelijke voorwaarde dat via een planstudie met de omgeving (Zevenbergschen Hoek) gezocht werd naar een acceptabele variant. In juli 2017 heeft minister Kamp dit advies in zijn geheel overgenomen. Daarmee heeft dit gebied een nadrukkelijk afwijkende positie ten opzichte van de overige uitwerkingsgebieden.

Consensus en respect belanghebbenden

De werkateliers waar bewoners en bedrijven met elkaar in gesprek waren, werden gekenmerkt door stevige, maar zeer respectvolle gesprekken. TenneT en medewerkers van uw ministerie waren hierbij aanwezig, voornamelijk om toelichting te geven op wat technisch wel of niet realiseerbaar was. Varianten die wellicht nog meer de voorkeur hadden, maar qua kosten duidelijk disproportioneel gevonden werden door de bewoners en bedrijven, zijn terzijde geschoven. Eén variant kreeg uiteindelijk de voorkeur van de bewoners en de bedrijven uit Zevenbergschen Hoek. Later is deze ook in het advies van de Samenwerkende Overheden opgenomen. Bij deze variant heeft eenieder, omwille van elkaar, water bij de wijn gedaan. Daardoor werd consensus mogelijk. Dit proces van participatie is bijzonder en past bij de wijze waarop in de Omgevingwet belang wordt gehecht aan vroegtijdige participatie bij nieuwe ontwikkelingen.

Onderbouwing keuze

Als onderbouwing van uw keuze geeft u onder andere aan:

- Dat de impact van variant Geel op het landschap zwaar weegt. Deze conclusie kan naar onze mening niet de basis zijn van uw keuze. De omgeving rondom Zevenbergschen Hoek is in de afgelopen jaren zwaar belast en wordt doorkruist door een tweetal bestaande hoogspanningsverbindingen, een snelweg, de HSL, een grootschalig windpark en een industrieterrein. In deze omgeving is geen sprake van een landschap waarop de impact van een bocht in een hoogspanningstracé nog een te grote invloed heeft.
- Dat de invloed op de omgeving van een tijdelijke voorziening zwaar weegt.

Ook dit kan naar onze mening niet doorslaggevend zijn, vanwege de tijdelijkheid hiervan en vanwege het feit dat de omgeving betrokken is geweest in dit proces en unaniem voor variant Geel heeft gekozen. Het argument, dat recent werd ingebracht, dat variant Geel betekent dat TenneT de lijn een jaar te laat oplevert, is tijdens het participatieproces nooit naar voren gebracht, hooguit dat het meer tijd ging kosten.

- Bij de opdracht voor de planstudie is het aspect 'leefbaarheid' benoemd. Voor de gemeente Moerdijk (en ook voor de bewoners) betekent dit aspect de leefbaarheid binnen de kern Zevenbergschen Hoek en het buurtschap "de Kattenkraam" in het bijzonder. Als een deel van dit buurtschap moet wijken voor dit tracé en daardoor de hechte samenleving in dit buurtschap uit elkaar wordt getrokken, is er naar onze mening sprake van een ernstige aantasting van de leefbaarheid in deze omgeving.

Wij vragen u dus nadrukkelijk om uw keuze voor uitwerkingsgebied 6, Zevenbergschen Hoek, te heroverwegen. Ook is een uitgebreidere onderbouwing nodig, zodat het ook beter uit te leggen is naar de omgeving. Dit geldt ook nadrukkelijk voor alle andere uitwerkingsgebieden. Nu lijkt het alsof draagvlak niet of nauwelijks waarde heeft gekregen.

Integraal advies voor het beste resultaat

De Samenwerkende Overheden hebben bij het opstellen van hun advies in juni 2019 ook voor de afweging gestaan, hoe de uitkomsten van de ateliers en de integrale effectenanalyse zich tot elkaar verhouden. Na een gedegen weging is het advies vastgesteld, zoals dat op 6 juni 2019 aan u is voorgelegd. Een integraal en samenhangend advies met onze voorkeuren per uitwerkingsgebied. Dat betekent dat er sprake is van een uitgebalanceerd advies. Door op sommige onderdelen andere keuzes te maken, verstoort u die balans.

Die balans ontstond ook doordat partijen hun eerste voorkeur voor een tracé introkken om op een regionaal gedragen verhaal uit te komen.

Nu de gemeente Breda opdrachtgever is voor de verkabeling, zullen de positieve effecten daarvan niet in het vervolgproces voor wat betreft de ruimtelijke aspecten en de benodigde onderzoeken/onderleggers op andere plekken meegenomen kunnen worden. Alleen al hierom verzoeken wij u om de verkabeling van de 150kV-lijn in Breda alsnog in zijn geheel binnen het 380kV-project van de Samenwerkende Overheden te trekken.

Ruimhartige toepassing van het uitkoop- en schadebeleid

Nogmaals dringen wij er bij u op aan, zoals we ook in onze adviezen van 31 mei 2017 en 6 juni 2019 hebben gedaan, op een ruimhartige toepassing van de uitkoop- en schadebeleid. Dus niet alleen naar de letter, maar ook op maatschappelijke gedragen wijze hiermee om te gaan.

Daarnaast vragen wij u te willen bevorderen dat er zo snel mogelijk gestart wordt met aankoop van gevoelige bestemmingen in goed overleg met de directbetrokkenen.

Draagvlak loont

Met bovenstaande argumenten verzoeken wij u dringend uw keuze voor uitwerkingsgebied 6, Zevenbergschen Hoek te heroverwegen. Het gebied heeft al zoveel ruimtelijke opgaven te verwerken gekregen. Bij een nieuwe toevoeging kan op zijn minst gekozen worden voor een variant, die een uitkomst is van een zeer zorgvuldig gezamenlijk doorlopen planstudie en waarvoor draagvlak is. Dit brengt naar verwachting ook het voordeel mee dat, voor het vervolg van het juridische traject, er door dit draagvlak ook snelheid in het proces blijft zitten. Ook denken wij dat hiermee procedures tot een minimum beperkt kunnen worden. Dit geldt uiteraard voor de uitkomst van alle

uitwerkingsgebieden. De waarde van dit procesresultaat is moeilijk te schatten, maar zal aanzienlijk zijn.

Wij gaan graag met u in gesprek over dit verzoek en nodigen u van harte uit om onze regio te bezoeken, zodat u de situatie ter plaatse kunt bekijken en in gesprek kunt gaan met de bewoners en de Samenwerkende Overheden. Waarbij wij verwachten dat dit bijdraagt om tot een heroverweging te komen aan uw kant.

Het participatieproces, met zulke mooie resultaten, verdient het om ook bij dit uitwerkingsgebied te kiezen voor een gedragen en leefbare oplossing.

Naast onze reactie zullen vermoedelijk ook individuele gemeenten aandacht vragen voor hun lokale situatie en de impact van gemaakte keuzes.

Hoogachtend,

Namens de Samenwerkende Overheden 380kV ZWO (Rilland-Tilburg)

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Bea van Beers', with a stylized flourish extending to the right.

Bea van Beers,
Voorzitter Samenwerkende Overheden